

hbo masteropleidingen en macrodoelmatigheid

26 maart 2019

Inhoud presentatie

1. Macrodoelmatigheid en CDHO

2. Cijfers en trends

3. Regeling macrodoelmatigheid

1. Macrodoelmatigheid algemeen

Streven: een landelijk doelmatig onderwijsaanbod dat toegankelijk is en aansluit bij de behoeften vanuit de arbeidsmarkt, de maatschappij en de wetenschap.

Hogescholen en universiteiten kunnen bekostiging aanvragen voor nieuwe Associate degrees, bacheloropleidingen en masteropleidingen. In beginsel handelen zij vanuit het eigen (micro)perspectief en belang.

De Minister bepaalt of deze aanvragen op macroniveau een bijdrage leveren aan het algemeen belang.

1. Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO)

- adviseert de Minister van OCW
- is onafhankelijk
- bestaat uit 6 leden en een voorzitter
- beschikt over een eigen bureau
- oordeelt over aanvragen voor nieuwe opleidingen, nevenvestigingen en verplaatsingen
- beoordeelt deze aanvragen op grond van de criteria in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs.

2. Cijfers en trends bekostigde hbo masteropleidingen

status	'13-'14	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18
Gestart	10	9	17	13	26
Lopend	237	244	239	250	238
Gestopt	3	3	14	5	25
Totaal	244	250	242	258	239

Bron: DUO, bewerking KBA

2. OCW besluiten op aanvragen voor hbo masteropleidingen

Type aanvraag	2014		2015		2016		2017		2018	
	totaal	waarvan positief	totaal	waarvan positief	totaal	waarvan positief	totaal	waarvan positief	Totaal	waarvan positief
Nieuwe hbo master	11	6	9	7	17	12	30	24	25	13
Nevenvestiging hbo master	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1
Verplaatsing	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2

Bron: CDHO database

2. Welke trends zien we?

In 2017 en 2018: vrij sterke uitbreiding van het onderwijsaanbod met aanvragen voor nieuwe hbo masteropleidingen.

In 2019 lijkt die trend door te zetten.

Inhoudelijke trends:

1. Crossovers waarbij een discipline wordt gecombineerd met (big) data
2. Onderwijs-opleidingen

Daarnaast: aanvragen voor hbo masteropleidingen die in onbekostigde vorm al bestonden. Relatief vaak in de zorg (vaktherapie) en in het economisch domein.

3. Macrodoelmatigheidstoets

- Is gebaseerd op de WHW en de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018
- Is vereist voor het starten van een nieuwe opleiding, een nevenvestiging of verplaatsing van een bestaande opleiding
- Is noodzakelijk om bekostiging uit de rijkskas te verkrijgen
- Kan vooraf of simultaan aan de kwaliteitstoets door de NVAO worden ingediend.

Criteria nieuwe opleiding en nevenvestiging

Art. 4 lid 1 sub a: Is er behoefte aan deze opleiding vanuit de arbeidsmarkt, al dan niet in combinatie met een maatschappelijke en/of wetenschappelijke behoefte?

Art. 4 lid 1 sub b: Is er binnen het landelijk bestaande aanbod ruimte voor deze opleiding?

criterium verplaatsing

Art 4. lid 3: heeft de verplaatsing geen nadelige gevolgen voor de spreiding van het landelijk onderwijsaanbod?

Nieuwe opleiding of nevenvestiging: criterium a (1)

De opleiding beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte

- en/of maatschappelijke behoefte
- en/of wetenschappelijke behoefte

Nieuwe opleiding of nevenvestiging: criterium a (2)

Arbeidsmarkt: Nederland, aanvullend regio

De arbeidsmarkt wordt primair op nationaal niveau beoordeeld. Aanvullend kan ook het bestaan van een internationale en/of een regionale arbeidsmarktbehoefte aangevoerd worden.

Onderbouwing: Kwantitatief, aanvullend kwalitatief

Uitgangspunt is dat de arbeidsmarktbehoefte kwantitatief onderbouwd moet worden. Als de instelling aantoonbaar dat kwantitatieve gegevens ontbreken of een onvolledig beeld geven, kan daarnaast een kwalitatieve onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte geleverd worden.

Nieuwe opleiding of nevenvestiging: criterium a (3)

- Maatschappelijke behoefte: kern is rijksbeleid (OCW, andere departementen). Daarnaast ook stukken van andere instanties (Beleidsagenda Vereniging Hogescholen e.d.)
- Wetenschappelijke behoefte: ook praktijkgericht onderzoek opgenomen in de Nationale Wetenschapsagenda.

Nieuwe opleiding of nevenvestiging: criterium b

Wegingselementen:

- Zijn er zienswijzen ingediend?
- Welke verwante opleidingen zijn er?
- Hoe ontwikkelt zich de instroom in de verwante opleidingen?
- Welke instroom wordt verwacht in de nieuwe opleiding?
- Verhouding instroom in het bestaande aanbod en de nieuwe opleiding versus arbeidsmarktbehoefte?
- Heeft de opleiding negatieve effecten op de spreiding van het verwante aanbod?
- Sluit de opleiding aan op regionale afspraken?

Verplaatsing

Wegingselementen:

- Zijn er zienswijzen ingediend?
- Welke verwante opleidingen zijn er?
- Hoe ontwikkelt zich de instroom in de verwante opleidingen?
- Welk effect heeft de verplaatsing op de instroom in de opleiding?
- Heeft verplaatsing van de opleiding negatieve effecten op de spreiding van het verwante aanbod?

Advies aan NVAO over naam, taal Croho (1)

In de toelichting op de Regeling macrodoelmatigheid is beschreven dat de CDHO de NVAO adviseert over de voorgestelde naam, taal en positie in het Croho van de nieuwe opleiding.

Dit advies maakt geen deel uit van het macrodoelmatigheidsbesluit.

Het panel van de NVAO betreft dit advies van de CDHO bij de Toets Nieuwe Opleiding.

Advies aan NVAO over naam, taal Croho (2)

Uitgangspunt: streven naar transparant hoger onderwijsaanbod voor studiekeizers, werkgevers en andere betrokkenen.

1. Naam: als de opleiding sterk lijkt op bestaande opleidingen: voorkeur voor aansluiten bij bestaande opleidingsnaam. Als de opleiding sterk afwijkt van bestaande opleidingen, kan een nieuwe naam gerechtvaardigd zijn.
2. Taal: uitgangspunt is Nederlands als voertaal. Als men wil kiezen voor Engels of een andere taal, dan beoordeelt de CDHO of aanvrager heeft aangetoond dat deze keuze aansluit op een arbeidsmarktbehoefte.
3. Croho: als de opleiding sterk lijkt op bestaande opleidingen: voorkeur voor indeling in het Croho onderdeel waar ook de verwante opleidingen zijn ingedeeld.

Belangrijkste wijzigingen t.o.v. oude Beleidsregel:

Vervallen: toets nieuw/ niet nieuw, inbedding in de kennisinfrastructuur en prestatieafspraken.

Nieuw: doelmatigheidstoets naam- en taalkeuze, meer aandacht voor regionale arbeidsmarktbehoefte en kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte, bepalingen over hbo opleiding aan universiteit en wo opleiding aan hogeschool, vrijstelling op basis van door de Minister erkend sectorplan.

Dank voor uw aandacht!

Vragen of opmerkingen?

www.cdho.nl

info@cdho.nl

070-8505300

of kom langs!